

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 276/12
22.11.2012. godina
Beograd

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Vlaste Jovanović, predsednika veća, Predraga Trifunovića i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužioca PP M.c. čiji je direktor F.H., koga zastupa A.V. G.V. iz sela M. kod L., a nju punomoćnik R.R., advokat iz Š., protiv tužene Republike Srbije - Ministarstvo odbrane, koga zastupa Direkcija za imovinsko-pravne poslove, Odeljenje u Nišu, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda u Kragujevcu Gž 3024/11 od 27.12.2011. godine, u sednici održanoj 22.11.2012. godine, doneo je R E Š E N J E

UKIDA SE presuda Apelacionog suda u Kragujevcu Gž 3024/11 od 27.12.2011. godine i presuda Višeg suda u Kragujevcu P 93/10 od 22.09.2011. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje. O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom drugostepenom presudom odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena je prvostepena presuda kojom je odbijen tužbeni zahtev tužioca radi naknade stvarne štete i izgubljene dobiti u ukupnom iznosu većem od 100.000 evra u dinarskoj protivvrednosti.

Protiv pravnosnažne drugostepene presude tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu člana 399. ZPP ("Sl. glasnik RS" 125/04...), pa je našao da je revizija osnovana.

Nižestepeni sudovi smatraju da je tužbeni zahtev radi naknade materijalne štete (stvarne štete i izgubljene dobiti) zbog rekvizicije autobusa tužioca u uslovima ratnog stanja neosnovan zbog istaknutog prigovora zastarelosti (protekao je objektivni rok zastarelosti iz člana 376. ZOO) jer je tužba u ovoj parnici podneta 20.06.2006. godine, a oduzimanje stvari za potrebe vojske izvršeno je 27.03.1999. godine.

Izloženo stanovište nije pravilno.

Zahvatanje države u privatnu imovinsku sferu u uslovima neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja dozvoljeno je. Zato se privremena rekvizicija pokretnih stvari ne smatra deliktnom radnjom (ne predstavlja nezakonit rad državnih organa po članu 123. ranije važećeg Ustava SRJ niti čl. 2. i 26. ranije važećeg Zakona o odbrani "Sl. list SRJ" 43/94). I Uredba o izvršavanju materijalne obaveze ("Sl. list SRJ" 26/98, 32/99 i 9/01) govori o naknadi za "korišćenje stvari", a ne o naknadi štete zbog korišćenja stvari.

Imajući u vidu izloženo u ovoj materiji ne primenjuju se rokovi zastarelosti iz čl. 376. ZOO (o naknadi štete) već opšti zastarni rok iz čl. 371 ZOO (deset godina).

Nema uslova za preinačenje nižestepenih presuda i usvajanje tužbenog zahteva jer prvostepeni sud zbog pogrešnog pravnog stava (o zastarelosti potraživanja) nije potpuno utvrdio činjenično stanje niti je razjasnio odnosno utvrdio sve relevantne činjenice koje su od značaja za odmeravanje visine naknade.

Naime, pravilna primena materijalnog prava zahtevala je da se sudski veštak mr P.G. dipl. ing. saobraćaja posebno izjasni i obrazloži dopunu nalaza i mišljenja od maja 2011. godine u pogledu ekonomskog veka trajanja autobusa i od koga zavisi eventualna izgubljena dobit. Veštak je na strani 4 nalaza izjavio da je ekonomski vek trajanja autobusa za međugradski i turistički saobraćaj 10 godina uz godišnju stopu amortizacije od oko 12,5%. Ako je nesporno autobus proizveden 1981. godine, nejasan je zaključak veštaka da tužilac ima pravo na naknadu izgubljene dobiti.

Ako se naknada za korišćenje ne može utvrditi na osnovu nalaza i mišljenja veštaka ili bi se mogla utvrditi sa nesrazmernim teškoćama, prvostepeni sud je ovlašćen da naknadu odredi po slobodnoj oceni (član 224. ZPP).

Na osnovu člana 407. stav 2. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća

sudija

Vlasta Jovanović,s.r.